

DEBRECZEN

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 frt. Negyed évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 „ Egyes szám — „ 5 „
Előfizetési pénz a minden közlemény:
főpiacz, VECSEY-ház, földszint a szer-
kesztőségbe bérmentve küldendők.

Előfizethetni helyben:
TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSÁTHY
KAROLY könyvkereskedésében és a
szerkesztőségénél. Egyébtől a postahí-
valók útján.

Hirdetési díj:

Nagy hasábon petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű, mint szintén több
izbali hirdetések, alku szerint a
legolcsóbb árért.

Bélyegdíj: minden beíratásért külön
30 kr.

„Nyilt-tár”-on megjelenő közlemény
minden petit sora 15 kr.

Név- vagy bérmentetlennel beküldött
késiratok nem vétetnek tekintetbe. —
Ugyazintán kérésre a tők nem adtatnak
vissza.

Kossuth szava.

— nov. 27.

(S.—) A nagy száműzött utá-
nozhatlan búbajos irányu „előszá-
vában” ismét közli a nemzettel nagy
lelkének gondolatait s véleményét a
helyzet fölött.

Mint a nap, midőn fölbukkan
és megvilágosítja a láthatárt: úgy
gyújt világosságot a Kossuth
szava mindenkor állapotunk fölött.
O sokat tud, sokat lát, mit mi nem
tudunk és nem látunk úgy. Egy nagy
szellemnek átszűrő hatalma az ese-
mények indító okát és következmé-
nyeit sokkal tisztább világításban
állítja elő, mint azt mi képesek va-
gyunk mérlegelni a mindennapi iz-
galmas élet terhe és változékony-
sága folytán. A szenvedélynek elfo-
gultsága távol áll tőle s a leglángo-
lóbb hazaszeretet vezeti egyedül, mi-
kor meg-megjelenik a helyzetet és az
abban szereplők tetteit bírálni...

Véleménye a történelem, a mult,
az igazság alapjára támaszkodó em-
bernek szava, aki rideg magányá-
ban nemcsak a földzsin látszatát, ha-
nem a mélyben rejlő dolgokat is
mérlegeli; s egybevetve számítgatja
elfogulatlanul a példákából a tanu-
ságot, az eseményekből a jelennek
és jövőnek képét.

Kossuth hazánk viszonyaival
foglalkozik, és élesebben, mint akár-
mikor elítéli azt a közösügyes ál-
lapotot, mely úgy a bel, mint kül-
lönösen a külpolitikai viszonyok te-
kintetében egy „házi politika” cél-
jával szolgáló eszközzé alacsonyítja
Magyarországot, mely a hadsereg-

ből a nemzetet kívül és felett eső,
csak urat ismerő testületet teremt;
mely száz meg százféle uton és esz-
közzel „idegen érdekek cserepesikjá-
ba csipteti a nemzetet”.

Kossuth nem mond újat; mon-
ta ő ezeket máskor is, érezzük is a
közösügy fojtogató nyűgét: de most,
hogy újra mondja, még eleveneb-
bökké válnak ennek a korszaknak
rosz emlékei, s azon kérdést tá-
masztják: miért kell ennek így
lenni?

Mind ama rosznak, melyből a
nemzetnek oly sok jutott az utóbbi
időkben, egy forrása van s ez a
közösügy. Ez Magyarországnak a
megölő betűje.

Ezt ostorozza Kossuth változ-
hatlanul, mert benne nem lát jövőt
a haza számára.

Kossuth veszélyben látja
nemzetét, mely a közösügy és szem-
fényvezető alkotmányosság képé-
ben fenyegeti. — Veszélyben látja,
melyből csak egy vezet ki: az ön-
akarat.

A Kossuth jó s lelke még
nem látja elveszve a magyar nem-
zetet, ha „nem áldoz idegen
istenek oltárán”, s tekintet-
tete a jövőben még fölfedezi a re-
ménynek sugarát, mely a nemzet
felé világít, ha tesz, hat és akar —
élni.

A jelenlegi szomorú viszonyok
daczára biztató szavával serkenti a
nemzetet, bizik az értelmiségben, a
magyar faj szívós kitartásában, mely
átszenvedi a csapásokat, de nő, gya-
rapodik alatta.

Nagyérdékű fejtegetése egy tü-
kör, mely a viszonyok képét föl-
tárja. Visszatetsző az minden tekint-
etben a jelenre nézve, de tanusa-
gos. S vizsgálni kell, hogy megis-
merhessük és — megjobbitsuk.

Bár szolgálja általánosan tanu-
ságot és irányelvül a Kossuth szava.
Bár fölébredne már az egész nemzet
abból a kába álomból, melynek ha-
tása alatt szolgálatot és rémitő ál-
dozatot tesz idegen isteneknek oltá-
rára.

— Izzgatott zsidó vita vot a kép-
viselőház szombati ülésén Berzeviczy
Albert a kérvényi bizottság elnöke refe-
rálta a kérvények sorjegyét, ezek közt
Heves megye ismert kérvényét, melyben
tudvalevőleg antiszemita röpiratok elko-
bzása ellen tiltakozik.

A bizottság helybenhagyni kéri az
igazságügyminiszter ezen rendelkezését.

Polónyi Géza, mint a kérvény
benyújtója szólalt fel ekkor. Előesen elítélte
ezen intézkedést, mert noha az antisemita
mozgalmat s azon röpiratok tartalmát el-
ítéli, az elkobzással a sajtószabadságot
látja megsértve.

Tisza Kálmán miniszterelnök az
eljárás jogos volta mellett emel szót s
beszédje végével elhagyta a házat.

Istóczy Győző szintén helyte-
niti a szóben forgó elkobzást, de egyuttal
kikél Polónyi fejtegetései ellen, melyeket
semitimusznak nevez. (Zaj, ellesmondás.)
Hosszasan beszél a zsidóság ellen s ismert
álláspontjából kiindulva, jogait korlátozá-
sait ajánlja. A vita ekkor félbeszakított,
A szünet után elnök bejelentette, hogy
Pauer miniszter válasza Mezey interpellá-

ciójára hétfőre maradt. Ezen jelentés
folytán a képviselők nagy része távozott.

Tisza indítványozta, hogy a hevesi
kérvény feletti vita csak egy hét mulva
folytattassék.

Erre az ellenzék részéről heves el-
lenmondás és nagy zaj keletkezett.

A kormányparti képviselők heves
gesztikuláció közt kiáltják: „Ülést dél-
utánra!” míg a szélső baloldal a legkö-
zelebbi ülésen kíván szavazni a kérvény
felett.

Az elnöki csongotyú-szava siker nél-
kül hangzik el a lármában.

A jelenet mindinkább izgatott lesz,
míg végre az elnök szóhoz jutva a legkö-
zelebbi ülést holnapra hirdeti és az ülést
bezárja.

Kossuth Lajos iratainak negyedik kötetete.

Kossuth Lajos közrehocsátja
örökbecsű „Iratainak” negyedik kötetét is.
A mű előszavában Kossuth Lajos erősen
ostorozza a közösügyes viszonyokat, s mi-
g lelke a jelen szomorú helyzet fölött bo-
rong, reményvel telik el a jövőre nézve,
mert hiszi, hogy a nemzet le fogja rázni
az idegen jármót...

Politikai helyzetünkre vonatkozólag
a következő megragadó bírálatot mondja
továbbá:

Engem kitagadott — ugymond a
nagy száműzött — családias kötelekeiből
anyám, a Haza; de a kitagadottnak ér-
zelmei, gondolatai a változhatlanul hit sze-
retet szárnyain szállingának a távolból, a
kitagadó anya felé; hát igaz, gyakran el-
emmerengek bus magányomban, szabadsá-
gának jólétének, biztonságának feltételei
felett; de mert elveimben soha semmi sem
ingathat meg s mert kívül is állok azon

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

„Jó könyvek” a ponyván.

Tenger sok tinta elfogyott annak
megírására és kötetekre menő szó monda-
tott azon célból, hogy mi módon, mi által
lehessen a népet a rea nevezte egyik legve-
szelmedesebb méregtől — a rossz olvas-
mányoktól megszabadítani?

Az ezen ügyben harcolók két tá-
borra szakadtak.

Az egyik neki rontott a ponyva iro-
dalomnak: azt átkozza, mint a bűn kuf-
forását; gyökerestül szeretné kitépni s
helyette iskolai, ifjúsági- és népkönyv-
tárakat föllátni, olvasó-köröket szer-
vezni; ezekkel véli a ponyvairodalmat ki-
irtani és így a népet a rossz olvasmányok-
tól megőrizni.

A másik tábor nem dicsőíti ugyan a
ponyvairodalmat, mert ismeri hasonlóké-
pen pusztításait, de még sem kívánja a
föld színéről letörölni, sőt ellenkezőleg —
mint eszközt a jóra föl akarja használni.

Az első tábor célja jelenleg még
igen eszményi, s — a mint a tapasztalat
bizonyítja — még messze jövőig, jó so-
kaig az is feg maradni.

A második táboré gyakorlati, az ural-
kodó körülményeknek megfelelő; orvoslás
alá veszi mindenk előtt magát a forrást,
a melyből a nép csillapítja szellemi szom-
ját; azt akarja tisztává tenni, azt a for-
rást, a mely szabadon áll, a melyből a
nép legjobban szeret meríteni, mert egy-
szertén, minden közvetítés, minden cere-
mónia nélkül hozzáférhet.

Vagyis az első tábor jelszava: a

könyvtár: a másodiké nemcsak a könyv-
tár, de — a „ponyva is.”

Most mérlegelve e két tábor törek-
vését, a ki a létező körülményekkel szá-
mit, a ki ismeri a népet, az bizonyára az
utóbbi részére fog állani.

Ugyan már mióta folynak tanácsko-
zások a népkönyvtárakról? történetek már
kísérletek is: mindennek nincs látszatja,
vagy ha igen, az oly csekély, hogy nem
igen tudni róla, s legkevésbé sem áll
arányban a kifejtett munkálkodással. Bi-
zony a nép még most is csak a „ponyva-
ról vásárol, s nem „a népkönyvtárakat
terjesztő bizottság” által ajánlott könyvek-
ből!

Jelenleg a népkönyvtárak szervezé-
séről beszélni még korai; e törekvés csak
későbbben realizálható; csak akkor, midőn
már az iskolai könyvtárak szilárd alapot
nyertek; midőn tehát a népkönyvtáraknak
közönséget neveltünk.

De míg ez bekövetkezik — lehet,
hogy azon túl is — a ponyvairodalom fon-
tos tényező marad, azt számba kell venni,
azzal kell valamit tenni.

Nehéz problema! de van gyakorlati
megoldása, a mely abból áll: magát a
ponyvát kitérő termékekkel ellátni.

Ezt javasolja hazánk nagyfia, Kossuth
Lajos is.

Ez előtt 4—5 évvel történt ugyanis,
hogy egy magyar író — ha emlékezetem
nem csal, Bedon József, az akkori „Mu-
lattató Ujság” szerkesztője — ez ügyben
Kossuthhoz fordult.

Kossuth — a lapokban is közölt —
válaszában azt mondta, hogy ő a cél elé-
résére az újságnál sokkal jobb eszköznek
tartja „a ponyvát”; mert hogy a köznép

nem igen szereti a postákat utalványokkal
(melyeket maga nem is tud kiállítani) jár-
ni, az előfizetési határidőt eszében tartani,
meg egyszerre 1—2 frtot irodalmi czélokra
áldozni; ehhez még csak szoknia kell.

Hanem „szegyet szeggel!” írja tovább.
— „A hasonszenvi gyögmód e járványos
betegségnél is a legsikeresebb. A ponyva-
irodalom nem azért káros, mert pony-
vairodalom, hanem mert rossz. Hogy a si-
ker teljes legyen: a rossz ponyvairodalmat
jó ponyvairodalommal meg kell támadni.”

„A dolog nyitja abban van, hogy be-
megyen a falusi nép az országos, meg beti-
vásárra. Elvisz valamit. Ellátja szükségét;
s még érez maga körül pár forintot, vagy
egy kis apró pénzt. Ott látja maga előtt a
ponyvát a 3—5 krajczáros füzetkéket,
Fölebred lelkében a szellemi táplálék in-
gere. Nem arról van szó, hogy forintokat
adjon ki, mire nehezen adná rá magát;
3—4 krról van szó; lehajlik a ponyvára,
felkap egy füzetkét, melynek „czimén”
vagy durva „fametszetén” szeme megakad;
kiszurja a 3—4 krajczárt, s viszi „a mé-
telyt” haza. Olvasmány után vagyott; nála
nem az a kérdés első sorban, hogy minő
olvasmányt kapott, hanem, hogy mennyibe
került? 3—4 krajczár, ez csábit; ez dönt.
Nem mert izlése rossz, hanem, mert olcsó
a portéka.”

S e tanács nem vezett kárba, már
meghozta gyümölcsét: már megindult a
mozgalom ez irányban, melyek élén a leg-
kittünőbb írók — maga Koszorus regény-
írónk, Jókai Mór és jeles rajzolónk ál-
lanak.

Révai testvérek Budapesten vállal-
koztak ugyanis arra, hogy a ponyvát jó
és olcsó könyvekkel el fogják látni.

A magyar nemzet első írói Jókaival,
s legtehetségesebb képrajzoló a ponyván!
Ki ne örülne ennek? S ki nem pártolná
e nemes célú vállalatot?

Az ut meg van kezdve, rajta egy
hatalmas gárda, vezére Jókai. „Legyen
érte áldott!” fogja majd mondani a nép.
A palotákban otthonos ő már; hadd is-
merje meg a ragyogó tollát a földhöz ra-
gadt nép is; hadd mondassa az is ma-
gának; ne legyen az sem megfosztva a
nemes élvezettől!

Most már bizton lehet remélni, hogy
e szép vállalat ellepi majd az egész or-
szágot. Ugy is kell annak lenni!

De ezzel kapcsolatban még egy más
mozgalmat is szükséges megindítani és pe-
dig — a törvényhozó testületben, a kép-
viselőházban.

Álljon ennek is élére Koszorus köl-
tőnk, Jókai — mint honatya. Csak egy-
két szakaszból álló törvényjavaslat be-
nyújtását kellene indítványoznia, — mely
javaslatban szigorú büntetés volna kimondva
mindazokra, kik a ponyvát erkölcselen és
butító olvasmányokkal elárasztják.

Ha jogában áll az államhatalomnak
büntetni azokat, kik egészséget megrontó
élelmi szereket forgalomba bocsátottak;
menynyivel inkább joga és kötelessége
sújtó kezét azokra kiterjeszteni, kik lelket
ölő olvasmányokat árulnak.

De sajnós! hogy napjainkban e méreg
a sajtószabadság leple alatt nyíltan fűzi
pusztításait.

De reméljük, egykor csak erre is
kerül a sor. Addig is: „szegyet szeggel!”

(„P. L.”) Zádor Gyula.

viszonyok, melyeknek talán az „alkalmazkodás”, fájdalom, oly buján burjánzik, az én gondolataimba csak Hazám elidegeníthetetlen függetlenségi jogának álló csillaga világíthat be, a jog elalkuvással — akárminő feltételek alatt is — megbrátkozó opportunizmus lidércz lángja soha.

Innen van, hogyha a hazai közélet tünetei emelkedésre hívják fel egy vagy más politikai, vagy a politikával kapcsolatos kérdés felett, mindig azon szomorú meggyőződésre jutok, hogy eszméimnek aktuális értéke nincs, mert az én gondolataim csak a körül forognak, hogy mi volna jó? Magyarországon pedig most nem az a gyakorlati értékű kérdés, hogy mi a jó? hanem az, hogy mit enged meg azon közügyiség kényszereszerű logikája, melynek fojtó szögzője a magyar államnak minden zugába behatol, a padlástól a pinczéig s még ott is fojtogat, a hol a felületes szemlélet azt hinné, hogy nincs.

A nemzet jövőjére nézve legfontosabb dolog a külpolitika. Rosz törvényt el lehet törölni, roszt közigazgatási rendszert jóval lehet felcserélni, roszt lelkű vagy ügyetlen minisztert jólelkűvel, ügyesebbel lehet fölváltani, elmaradást erélyvel helyre lehet hozni; — de a hamis irányu, roszt, vagy ügyetlen külpolitika helyzetet teremt, melyen változtatni, melyet nem létezővé tenni nem lehet s mely mint az Eumenidák haragja egy megkérdelhetetlen átok súlyával nehezkedik a nemzet jövődjének mérlegébe. És ezen a végzetterhes téren a közügyiség süppedékeibe sodort boldogtalan magyar nemzetnek politikája nemcsak nincs, de nem is lehet. Sőt többet mondok, még csak állami (jó vagy rossz, de állami) politika sem lehet; csak „Politik meines Hauses” van, csak az lehet. Tehát ha én, ki hazámról csak mint önczéről gondolkozhatok, számot vetve az európai viszonyokkal s a történelem logikájával, meggyőződésre jutok a fölö, hogy minő külpolitikai irányt követel hazám önczénél, javasol jövődjé biztonságának, szabadságának, jólétének tekintete, lehetetlen nem éreznem, hogy okoskodásom „biabavalóság”, mert ott áll az utban nagy hatalmi ambíciójával a „Politik meines Hauses”, mely egy-egy bevégzett tény vastag dorongját dobja az alkotmányosnak címzett magyar székér küllő közé, aztán nagy kegyesen hagyja kéjlegetni a magyart azon ábrándban, hogy szabad, alkotmányos nemzet, mert hiszen „szabadon” összegyűlhet a Sándor utcában meg a muzeumban, hogy „szabadon” elmondja az „Ament” azon imádságra, melyet bevégzett tény alakjában eljé tálat a kabinet politika (igazán muzeumba való alkotmányosság, mert tagadhatatlan „nagyon ritka ráritás”, mint Virgil Eneidének magyar átdolgozója azon könyveppről ír, melyet egy király népeinek nyomora felett sirt).

Igy vagyok elmékedésemmel minden más közügyi tárgynál is.

Egyenlő utját állja gondolataimnak a közönség mondott, de még csak nem is közös hadsereg rendszere („meine Arme”), mely ara van alapítva, hogy a katonából a civilizizmus érzete kiirtásának s a polgárság kötelekeiből kiszakított hadsereg magát nem a nemzettest legdícsőbb hivatásu egyik szervének érezze, hanem a nemzet kivül, a nemzet felett álló hatalom legyen, mely csak urat ismer, hazát nem.

Egy másik tárgynál utját állja gondolataimnak a két, merőben különböző gazdasági egészet egy keretbe foglaló közös vámterület, mely sem nem védvám sem nem szabad kereskedés a magyar számára, hanem monopolum a magyar piaczon az osztrák ipar számára, melynek keserű labdacást holmi oly filléres előnyök czukros porával hintették be, melyek nagy részben csakis képzeletiek, s még a mennyiben nem ilyenek is, legfőleg csak a jelen nyomorúságos tengést segíthetik ideig-óráig fentartogatni, de az ország egészséges közgazdasági kifejlődését a legcsekélyebb mértékben sem mozdíthatják elő, (Ez már nem is „ritka ráritás” a közgazdasági tudomány terén, hanem valóságos „unikum”).

Egy harmadikkal utban áll az osztrák magyar közös bank, mely a híres balpárti „fuzió” alkalmával még a kormány-párttól felcsapott ellenzéki programjából is világosan ki volt zárva, senkinek sem kellett, de azért mégis van (ép úgy, mint a bosnyák okkupáció) s mely, ha tengeheti is a „spekuláció” zsidóbarát rőptét, de monopolumával lehetetlenné teszi, hogy a könnyű és olcsó hitel patakjai a népzöme közé termékenyítőleg elhassanak.

Egy negyediknél: a „birodalmi kurrenczia egysége”, mely míg egyrészt lehetetlenné tejté, hogy a nemzet a köz-

vámterület által szorongatott zsenge hazai iparnak gyámolítólag hóna alá nyulhasson, másrészt arra kényszerítette a nemzetet, hogy még azon gyümölcsöző beruházásokat is drága kölcsönökkel létesítse, melyeket ha pénzforgalma körül függetlenül rendelkezhetik, jó formán egy fillér áldozat nélkül létesíthetett; a vasutak körül pedig egy oly rendszer utjára terelte, mely minden kigondolható rendszerek közt a legokoszerűlebb s melynek binárijából csak irtózatossá áldozatok árán lehet képes kibontakozni.

Egy ötödik tárgynál keresztülmetzsi gondolataim fonálát a mindent magához karoló központosítási irány, mely az önkormányzati intézmények elszibbasztásával (a mit a „modern állameszme” hangzatos humbugjának mezébe öltöztetnek) elszibbasztja a spontaneus önféjlesztést s a nemzetet beleszoktatja a mindent a kormánygyámogatástól váró kiskorúságra; a mire szüksége is van a közügyiség rendszerre, mert idegen érdekek uralmának csak kikorú nemzet adhatja meg magát; a nagykorúság önbizalmát ébreszt, eldobja a járszalagot, s önállást követel.

A hol pedig annak, a mit én jónak tartanék, nem áll is egyenes utjában az osztrák-magyar közügyiség kényszerű logikája, utjában állanak tettleges eredményei, az a sok mindenféle, nagy részben „száraz korcsma”-nemű változhatlan teher, melyhez a nyeseó ollónak nyulni nem szabad, s mely a teherviselési képességet már rég kimerített irtózatossá áldozatokból a nemzet szellemi emelkedésének s anyagi boldogulásának szükségleteire, csak egy infimitezimális százalékot hagy fenn.

Az idegen érdekek ily cserepencikjában látván a nemzetet csipetve, képtelenség volna csak gondolni is, hogy én ösztönt érezhetek távol magányból tevékenyebben bele-belevégyni a magyar közélet zajlataiba, mint eddig tettem.

Igaz ugyan, hogy bár az idegen érdekeknek közjogi erőre emelt nyomása mellett, mely a jónak utjába minden kérdésnél annyi akadályt gördít, lehetetlen, hogy Magyarország még csak a provinciális élet körében is, melyre kárhoztatva van, saját érdekeinek megfelelő politikát érvényesíthessen; azért én még sem mondom, hogy e zsidbasztó korlátok közt is jót tenni s az ezeréves élet által behozonyított magyar életrevalóságot megtermékenyíteni nem lehetne. Sőt bár a jelen kormányzatban még azon hiba is meg van, hogy még csak meg sem maradt azon korlátok közt, melyeket a közügyiség alku felállított, hanem a közügyiség uralmának még több oly tette kiterjesztéséhez is eszközül hagyta magát felhasználtni, melyet az a boldogtalan alku a nemzet rendelkezésére szabadon hagyott, azért még csak azt sem mondom én, hogy a sok rossz és fonák dolgok mellett, melyek történelem, jó is nem fordul elő. — De akár mint legyen is ez, a mi magát a nemzetet illeti, annak jobb tanácsot alig lehetne adni, mint azt, hogy segíts magadon és Isten megsegít. Nincs oly desperátus állapot, melyen a gyakorlatias irányu, kitarító munka nem enyhíthetne. A hazafiúi tevékenység, ha egy-egy ajtó be van is zárva előtte, mindig találhat tért a hasznos cselekvésre. — Minél nyomasztóbb a helyzet, annál nagyobb a szükség is, a kötelesség is, fáradhatatlan hangya munkával minden lehetőt elkövetni, hogy a nemzet ne csak össze ne roskadjon a nyomás alatt, de sőt nőjön, erősödjék mint a pálmafa a teher alatt. A polipok csak 30—40 méternyi mélységig építhetik korall házaikat a tenger színe alatt s a talaj, melyen épületek nyugszik, itt-ott süllyedésben van és süllyed, süllyed ezernyi méter mélyig, de ők nem adják meg magukat a pusztító viszonyoknak, süllyedés közben szakadatlanul építenek, kettőztetett szorgalommal dolgozva emelkednek folyvást a távozó világosság felé s végre is az önfentartási ösztön kitarító munkássága diadalmasodik még a természet romboló erői felett is. Követésre méltó példa, — kivált egy oly nemzetnél, mely az önbizalmatlanság egy boldogtalan percében süllyedésnek indította a talajt, melyen nemzeti életének ezredéves épülete állt.

De a ki a süllyedéssel kitűző tevékenységhez gyakorlatias irányban hozzá akar szólni, annak ismernie kell minden részleteiben a munkatért, a tevékenység elemeit s a siker rugóit és eszközeit. — Én — a 33 év óta hontalan — nem ismerhetem, nem ismerem; a mióta én hazámra nem láttam, ott minden megváltozott; intézvények közigazgatási gépezet, törvények, (a balomrágyártott!) társas viszonyok, emberek, minden meg a nemzet jelleme is. Meg is történt rajtam, hogy ha egyszer-másor vagy beszélgetés köz-

ben, vagy magánlevelezésben említeni találtam, hogy minő irányban szeretném tevékenységben látni a magyar életrevalóságot, mindig azt kaptam válaszul, hogy az bizony nagyon jó, nagyon kívánatos volna, de a mai Magyarországon az nem megyen. —

Innen van, hogy a magyar ügyekre vonatkozó nyitkozataim, melyek a hazában nyilvánosságra kerültek, esakis nagy elvi kérdések körül forogtak; az idegen érdekek mocsarában lubiczkolóknak kisebb-nagyobb locsanásai elmékedésre nem buzdítanak.

A joggyakorló ifjuság egyesülete.

— nov. 27.

A „magyar jogász ifjuság országos egyesülete” alakuló értekezletének megbeszéléséből dr. Kenedi Géza elnök és dr. Forrássy Ferenc jegyző felhívást bocsátottak a Magyar jogász ifjusághez. A felhívásból adjuk a következőket:

„Előttünk állanak a társadalmi élet követelményei. A társadalom keblében minden osztály és réteg tudott már magának egyesületet teremteni, mely által érdekeit érvényesíti s megfelelő szerepet visz a nyilvános élet mozzanataiban. Csak a magyar joggyakorló ifjuságnak nincs ily egyesülete. Holott tán ép ez az osztály volna hivatva a társadalmi-élet terén testületileg megjelenni s a nyilvánosság fontosabb mozgalmáiban az üdvös haladásra irányulólag s esetenként demonstratív közreműködni.

Előttünk áll a magyar joggyakorló ifjuság sivár anyagi helyzete. Szomorú valóság az, hogy minden törvényszéki elnök, a bírósági joggyakorlókat és minden ügyvéd bejegyzett ügyvédjelölt segédjét indokolás nélkül bármikor elbocsáthatja; mert ugyanazon törvényhozás, mely a cseleked javára is felmondási időt szabott ki s mely költéses vizsgálatokat és három évig tartó joggyakorlatot ír elő a jogászfisuságnak, ugyanaz a törvényhozás mostoha és szabályozás nélkül hagyta a joggyakorlók elsorangu életviszonyait.

Elismerjük, hogy ily jogintézmény hiányát eddig a törvényszéki elnökök és ügyvédek igazságszerzési és méltányossága általában véve pótolta: de fordultak elő kivételek, melyek ismétlődése ellen csak testületi felszólalással eszközölhetünk ki törvényes biztosítékokat.

Szégyennel említjük föl, de úgy van, hogy Budapestén az ügyvédjelöltek elhelyezését rendszerint törvényszéki és járásbírósi hivatal-szolgák közvetítik.

Mind ezek biggadt megfontolásával a magyar jogász ifjuság országos egyesületének feladatául ismertük föl, hogy a joggyakorló ifjuság anyagi helyzetének lendítésére a békés haladás ösvényén, a jogsosság és méltányosság kívánataihoz képest közrehasznos és lehetőleg áldozatokat is hozzon.

Kiváló szükségét érezzük annak, hogy a joggyakorló-ifjuság számára az egyesület egy országos elhelyezési közvetítő irodát állítson föl, mely a köztektély bizonyos mértékét megszerzvény, az alkalmazást kereső pályatársak tájékoztatójáról és elhelyezéséről, díj nélkül gondoskodik.

Előttünk állanak — a mit lélegzőszőr kellett volna említenünk — hazánk és nemzetünk legszentebb érdekei. Kölcsönösen arany mondatát: „hass, alkoss, gyarapíts s a haza fenye derül”, a joggyakorló ifjuságnak nem szórványosan, nem egyesek szalmalángjával, hanem testületi folytonos tevékenységgel kell betöltenie. Ki lelkesüljön akkor a haza szent nevére, ha az állam lelkét, a jogot mivelő ifjuság is közönyös marad? Épen hazafiságunk s ugajja nekünk legjobban, hogy a magyar jogász ifjuság egyesületének ideje elérkezett és hogy kisleltek volnánk, ha ha az időpontot ismét renyhén elmulasztanók.

Elhatároztuk tehát, hogy Budapestén az ügyvédi s közhivatali állásokra törekvő jogász ifjuság részére országos egyesületet alkotunk, azt széles alapokra fektetjük, czél szerint felszereljük, az ifjuságot országszerte felhívjuk a belépésre s jogtudományunk jeleseit és közhatalóságainkat a pártolásra.

Fölkérjük tehát közhatalóságainkat, s különösen a bírói, ügyvédi és közjegyzői kart, hogy a magyar jogász-ifjuság országos egyesületének végleges megalakulására közreműködjenek.

Fölhívjuk a magyar joggyakorló ifjuságot, hogy ugy Budapestén, mint az ország bármely részében a testületi alakulás eszméjét fölkarolja s az egyesületbe való belépés által magasabb törekvésének

és hazafiságának lelkes bizonyítékát szolgáltatassa.

Kivonat az alapszabályok javaslatából. 1. Az egyesület czime: „A magyar jogászfisuság országos egyesülete.”

2. Czélja: Az ifjuság erkölcsi, tudományos- és gyakorlati érdekeinek előmozdítása, a társas élet fejlesztése; hazafias törekvések.

3. Eszközei: A köztisztesség fentartása, szónoklatok, osztálytanácskozások, felolvasások, pályadíjak, közvetítő iroda közérdeklő kezdeményezés, közmulatságok, estélyek, ünnepek, rendkívüli esetben pénzegegy stb.

4. Osztályai: I. Magánjogi. II. Államjogi. III. Államtudományi. IV. Szónoklati osztályok.

5. Tagok: I. Tiszteletbeli tagok. II. Alapítók 100 frt tőkebetét vagy törvény által; két éven tul felmondással. III. Pártolók és pedig ügyvédek, bírák és közhivatalnokok a fogalmazási szaktól fölfelé. Tagdíjuk negyedévenként előre 1 frt. V. Rendes tagok, a kik csak ügyvédjelöltek, kir. joggyakorlók és közhivatali pályára lépett joggyéventekének lehetnek. Tagdíjuk negyedévenként előre 1 frt. 50. kr.

Csak a tiszteletbeli, alapító- és rendes tagok bírnak szavazási választási és indítványozási joggal. A pártoló tagok a tanácskozásban is részt vehetnek; rendkívüli tagok az általános tagsági előnyökben részt vesznek.

Minden pártoló, rendes és rendkívüli tag tartozik beiratkozásakor 1 forint fövételi díjat fizetni.

Vidéki tagok tagdíja évnegyedenként előre 1 frt.

6. „Az országos egyesület” vidéki egyesületeket, vagy összejövedeleket (kezeltek) szervez és azokkal állandó viszonyba lép.

7. Az egyesület Budapestén természetesen állandó helyiségben rendezkedik be; külön tanács alatt álló közvetítő irodát tart, négy osztálytanácsal és a fölmerült becsületbeli ügyekre külön tanácsal bír.

8. Tisztkara: Elnök, alelnök, titkár, pénztáros, könyvtáros, két háznyag és tizenkét választmányi tag.

9. Az egyesület általános működését a kezdeményezési és felügyelési joggal ellátott felügyelő-bizottság szabályozza, melynek tagjai: két budapesti ügyvéd, egy budapesti kir. bíró, egy ügyvédjelölt és egy kir. joggyakorló.

Tagsági jelentkezések, beiratkozások és tagsági díjak valamint egyéb közlemények további rendelkezésig a szervezőbizottság elnökéhez intéztessenek a következő cím alatt: „Dr. Kenedi Géza ügyvéd, Budapestén IV. ker. ujjlág-utca 25. sz.”

UJDONSÁGOK.

* A prof. egyetemes zsinat által alkotott rendelet kihirdetése és végrehajtása tárgyában a zsinati folytatolagos tárgyalások ma vették kezdetüket Debreczenben.

* A kaszálók ügyében szerdán délelőtt folytatolagos közgyűlés fog tartatni — Ha ezen nagyfontosságú ügy szerdán délelőtt be nem fejeztetnék: a következő napon, — a délelőtti órákban, minden további meghívás nélkül tárgyalatni fog Polgármester.

* Megadták az árát. Emiéknek olvasóink, hogy a tavaszon kitört tüzeveszély alkalmával az önkéntes tűzoltóegylet két tagját két egyén tetleg bántalmazta. Ez emberek ugyancsak megadták az árát cselekedetöknek, mert a közelebb megtartott végtárgyalás alkalmával két-két évi fegyházra ítélték.

* A fümeei kirándulás rendező bizottsága által a kirándulásról az iparos ifjusági együlethez beadott számadása s kiküldött számvizsgáló bizottság által fölvizsgáltatván, az erről szóló jelentés tegnap az iparos ifjusági egyület választmányi gyűlésének beterjesztett. A jelentés szerint a kiküldött bizottság a számadást rendben találta, s ennek alapján a választmány a rendezőbizottságnak a felmentvényt megadta.

* Tánccs-estélyt rendez a helyben állomásozó cs. kir. közöshadsereg és m. kir. honvédség tisztikara a jövő hó 9-ikén, a „Bika” szálloda nagy termében. A meghívók már szét lettek küldve.

* Megsemmisített jegyzőválasztás. A nyár folyamán megjelent könyári jegyzőválasztásra vonatkozólag közölték akkor, hogy a megye bizottság helybeliség határozatát a község lakosai megte-
lebbzték. A nehezelt ügy a napokban

került le a belügymin. hogy a megyebizottság változtatása mellett a megsemmisített s egytás megtartása rendeltetés okául az szovagnó által kiállított figyelmen kívül hagyjog minde indoklás nélkül elnök által.

* Krecsányi urnak a gym szegény a Szigligeti-cyklus fökint ingyen színházi je nusított szivességeért, is hálás köszönetet ny 1882. nov. 27. A gym * Abonyi Gyul velt tagjának jutalomj hétre, december ötöd ványbölgyek” kerül szí talmazandó megillető.

* Kassa város Kossuthoz küldeni szü fordulója alkalmából. város határozta el ily a nagy számúztöböz ember.

* Ez már aztán legrvidebb drámát írta Parisban. Mikor a egy ölekező pár láthat harmadik zajtalanul fe mindkettőt agyonlöv. földre. A gyilkos meg és megrémülve tántor a masnik, meg jobban nákozva mondja: „T göny legördül, a dram

* Iványi Maris fiatal szép tenetségü t többször dicsegettél em érteztünk, egy más t mint elsőrendű eneke tavaszalig tojga uj he bár sajnáljuk tavozása hogy gyorsan emelked * Az eszleri ü dadi állhullat deczen ási, és újra megvizsg Eszter-?

* Az idő. Hogy sunk, ahoz nem igen köd, sár, lics-pocs bor a mult hét elején meg hogy hazánkban egysz — fenn a Kárpátokba pedig verőfényes nap móca, szilva, — mo a lurut meg a nátha kodjék.

* Tanner és kopláló Tanner most szierttel lépett föl, n fölélékel való táp természetét tetszés sz toztatni. Allitása sze embert fények és répa rendkívül szelid dig haragossá és erő vel is tot kísérletet neki naponkint enni. után naponkint 2 ki evett meg, Tanernu hogy egy napon eg férje fejéhez és Tan dásat. Most karörépe de meje nagyon is n kísérleteket, nem ak elvált tőle, hogy azt legjobban izlik.

* A 39-dik több zenekedvelő és ködése mellett jóték rendez, jövő dec. hó déglő nagytermében pénzalapja javára.

* Szinész ko 12 én tartatik meg a színész-kongresszus, szintarsulatok is két-nak. A debreczeni s érteztünk — ma d a két tagot.

* Csodabogar. zó társulat hivatalos kezű czéglírat olvas szabályozó társulat J radon.” Ugy íatszük szabályoz, hanem ron legalább ezt teszi.

* Bekés Gyul lás kísérlet nagy szen Napló” nak azt távir szabó 4 éves leányka. De a kísérlet meg fitestvérei erővel sz tes megszökött. A a merénylő egy zsid megakadályozni nem

* A magyar ügyében az orszá

gának lelkes bizonyítékát szol-
onat az alapszabályok javaslatá-
z egyesület címe: „A magyar
ság országos egyesülete.
Zéja: Az ifjúság erkölcsi, tu-
és gyakorlati érdekének elő-
a társas élet fejlesztése; haza-
vések.
Zaközeli: A köztisztesség fentar-
noklatok, osztálytanácskozások,
ok, pályadíjak, közvetítő iroda
kezdemenyezés, közmulatságok,
ünnepélyek, rendkívüli esetben
stb.
Zetályai: I. Magánjogi. II. Al-
III. Allamtudományi. IV. Szó-
Zetályok: I. Tiszteletbeli tagok.
k 100 frt tökéletét vagy tör-
két éven túl felmondással,
ok és pedig ügyvédek, bírák
tanácsok a fogalmazási szaktól,
gdíjak negyedévenként előre 1
des tagok, akik csak ügyvéd-
r. joggyakorlók és közhiva-
a lépett jogvézett egyének le-
gdíjuk negyedévenként előre 1

került le a belügyminiszteriumból azzal,
hogy a megyebizottság határozatainak meg-
változtatása mellett a megjelölt választás
megemmisített a egyidejűleg új választás
megtartása rendelkezett el. A megse-
misítés okául az szolgált, hogy 52 öz-
vegynő által kiállított meghatalmazás
figyelmén kívül hagyásával a szavazási
jog minde indoklás nélkül megvonatott a
vál. elnök által.
* Krecsányi Ignác szinagazgató
rnak a gymn szegény tanuló irányában
a Szilgiet-czyklus folyamata alatt napon-
ként ingyen színházjegy adása által ta-
nusított szívességeért, ezenel nyilvánosan
is hálás köszönetet nyilváníta. Debreczen
1882. nov. 27. A gymn. igazgatóság.
* Abonyi Gyula színházunk e ked-
velt tagjának jutalomjátéka hónapoz egy
hétre, december ötödiké leend. A „Már-
ványbűbök“ kerül színrre, bizonyára a ju-
talmazandót megillető telt ház előtt.
* Kassa város üdvözöl iratot fog
Kossuthoz küldeni születésnapja 80-ik év-
fordulója alkalmából. — Még alig egy két
város határozta el ily üdvözöl irat küldését
a nagy számúztöböz. Hiába, ne — udvari
ember.
* Ez már aztán dráma! — A
legrövidebb drámát eddig Veraine Pál
irta Párisban. Mikor a függöny fölgördül
egy ölekező pár látható a színpadon. Egy
harmadik zajtalanul feléjük közelelt és a
mindkettőt agyonlövi. Arcczal ennek a
földre. A gyilkos megnézi az első halottat
és megrémülve tántorodik vissza, megnézi
a másikat, még jobban megrémül és sajn-
álkozva mondja: „Tévedtem!“ A függ-
öny legördül, a dráma véget ért.
* Iványi Mariska, szintársulatunk
fiatal szép tehetségtű tagja, kit lapunkban
többször dicsérettel említettünk fel, a mint
értesültünk, egy más társulathoz szerződött,
mint elsőrendű enekes. A kissaszony
tavaszal fogja új helyét elfoglalni, s mi
bár sajnáljuk tavozását, még is örülünk,
hogy gyorsan emelkedik tehetsége alapján.
* Az eszlári ügy. Az ugynevezett
dada állhullat december 5 én ki fogják
ásni, és újra megvizsgálni: nem Solymosi
Eszter-e?
* Az idő. Hogy milyen az időjárá-
sunk, ahoz nem igen kell kommentár. Eső,
köd, sár, lics-pocs borítja el a földet. Mig
a mult hét elején megtörtént az a ritkaság,
hogy hazánkban egyszerre volt tél és nyár
— fenn a Kárpátokban havazott, nálunk
pedig verőfényes nap mellett érett a szá-
móca, szilva, — most vigyázni kell, hogy
a hurut meg a nátha belénk ne kapasz-
kodjak.
* Tanner és felesége. A híres
koplaló Tanner most egy újabb fizikai ki-
sérlettel lépett föl, mely abból áll, hogy
fözelekkel való táplálás által az ember
természetét tetszés szerint meg lehet vál-
toztatni. Állítása szerint a sárga répa az
embert fényké és alattomosá, a karó-
répa rendkívül szeliddé, a zöld borsó pe-
dig haragossá és erőszakossá teszi. Neje-
vet is tett kísérlettel. Zöld borsót adott
neki naponkint enni. Egy hét mulva, mi-
után naponkint 2 kilogramm zöld borsót
evett meg, Tannernek oly dühössé vált,
hogy egy napon egy nagy korsót vágott
fejébe és Tanner megnyerte foga-
dását. Most karórépára akarta szektatni,
de neje nagyon is megelégelte a különböző
kísérleteket, nem akart karórépát enni és
elvált tőle, hogy azt ehessen, a mi neki
legjobban izlik.
* A 39-dik ezred tisztikara
több zenekedvelő és a helybeli közrom-
ködése mellett jötkönyvezéu hangversenyt
rendez, jövő decz. hó 2-án a „Bika“ ven-
dégli nagytermében a városi szegények
pénzalapja javára.
* Színész kongresszus. Jövő hó
12 én tartatik meg a fővárosban a magyar
színész-kongresszus, — melyre a vidéki
szintársulatok is két-két képviselőt küldé-
nek. A debreczeni szintársulat — mint
értésültünk — ma délután választá meg
a két tagot.
* Csodabogár. A Beretyő-szabályo-
zó társulat hivatalos okmányain a követ-
kező cégfelirat olvasható: „A. Beretyő
szabályozó társulat Jgagatósága Nagyvá-
radon.“ Ugy iátézik ez a társulat nem
szabályoz, hanem ront, a magyar nyelvvel
legbáláb ezt teszi.
* Bekés Gyulán egy gyermekrab-
lás kísérlet nagy szenzációt okoz. A „Pesti
Napló“ nak azt távirják, hogy Krupicika
szabó 4 éves leánykáját akarták elrabolni.
De a kísérlet meghiusult. A gyermeket
fitestvérei erővel szereztek vissza. A tet-
tes megzökött. A „Függetlenség“ szerint
a merénylő egy zsidó volt kinek szökését
megakadályozni nem lehetett.
* A magyar király himnusz
ügyében az országos dalárszövetkező

központi választmánya f. hó 22-én Barthay
Ede elnöklete alatt ülést tartott, bel ez
ügy elintézésére, a pályadíjakra szükségessé
200 arany értékű pénsszög beszerzésére
egy állandó bizottság választott, mely
müködését már megkezdte s e célra
gyűjtéseket rendez.
* Tévedés. Többször előfordult már
az új bankjegyek forgalomba hozatala óta,
hogy kivált a pórnép a 10 frtosokat ösz-
szetevészté 100 frtosokkal. Legközelebb
Székelyhídon küldött egy helybeli földmíves
neje a mérszárskéba egy 100 frtos
bankjegyet 10 frtos képében, s a becsü-
letes mérszár Schöpping Andrásnak még
rábeszélésbe került öt meggyőzni arról,
hogy az a kék papiros 100 frtot ér.
* Felekinéjubileuma. Az ünnepelely
melyel a magyar irók és művészek tár-
sasága Felekiné Munkácsy Flóra asszonyt
— azon alkalomból, hogy a nemzeti szin-
háznál 25 év óta aratja a babérokat —
megtisztelet öhajította, szombaton este folyt
le a Hungária dísztermében.
* Egy új vallás. Érdekes kis
könyv jelent meg a napokban Berlinben,
mely valószínűleg megteszi körutját a vil-
lagon. A mű tulajdonképp Olaszországból
ered, a mennyiben egy Mario nevű böl-
csésznek jött az az eszméje, hogy megvesse
egy új vallás alagját a modern társadalom
számára, oly vallást, a mely ellen semmi
kifogásuk ne lehetessen a különböző hitfé-
lekezetekhez és nemzetiségekhez tartozó
felvilágosultaknak. Az új vallás alapelvei
a leggyeszertbbek és világosabb s nemes,
humanus szellemre vallanak. Mario elő-
szavában kijelenti, hogy tanait egy későbbi
munkában fogja terjedelmeseen kifejteni,
ehben csak az utat akarja megmutatni a
hitelenek egyre növekvő tömegének, a
melyen újabb megállapodási pontra jut-
hatnak az istenben való hitet illetőleg. A
mű 14. szakaszban van összefoglalva.
* Nyilt köszönet. Rokonainknak,
ismerőseinknek s általában a nagy közön-
ségnek, kik boldogult Szabó Jánosné na-
pam illetőleg anyam végtisztességtételén
résztvettek, szívvelből jövő köszönetünket
nyilvánítnak. Nagy Mihály és neje Mol-
nár Klára.
S z i n h á z.
(T. L.) Szombaton Benedek Jó-
zsef jutalomjátékát adattott; A piros
bóbitás kis leány, eredeti népszimű 3
felv. Irtá: Benedek József.
Szántó Mihály (Benedek) jómódu
földmíves, szerelmes volt fiatal legény
korában a falu legzebb, de legzegegyebb
leányába. Amde a legény dugzagdaj apja
hallani sem akart e viszonyról, hanem
egy másik dugzagdaj leányt nyalt akarta
fiát összehazasítani. A hosszas huzavóná-
nak az lett a vége, hogy a szántó Mihály
kedvesének leánya születt. A
kis leány már két éves, midőn Szántó
Mihály az utolsó kísérlete tesz apjának ki-
engesztelésére; apja elé vezetí ugyanik a
szerencsétlenné tett anyát és gyermekét s
keri az öreg áldását. Amde a kísérlet
balul üt ki. Az öreg Szántó indulatos em-
ber; botot ragad förra; de ez se rest, ki-
kapja apja kezéből a botot, egy elvakult
pillanatban súlyos csapást mér apjárás ez
aléltan rogyik össze. A fiu megdondatlan
tette fölött kétségbeesik s midőn apja föl-
eszmél, hogy ennek bocsánatát megnyerje,
beleegyezik apja szándékába; az anya
gyermekével kivánszorog s eltűnik a vi-
lágba, anélkül; hogy csak sejtetné is: hová
tűnt el?
Ez eléggé magvas expozíciót szerző
elbeszélte, a helyett, hogy egy jó felvo-
nást készített volna belőle. Így történik
aztán, hogy első felvonásban egy találó-
zunk már az ifju Szántóval, mint időse,
erősen megkopaszodott, jómódu gazdával,
ki rég eltemette apját és sohasem szeretett
nejét; odahagyta szülőföldjét s most mint
vagyonos özvegy, Kondor Mátyás zugpró-
kátorral, (Német) ki az iskolapajtáság
czimén a Szántó nyakán előkötődik, min-
den gondját arra fordítja, hogy eltűnt sze-
retőjének és kis leányának valamiképp nyo-
mába akadhasson. E szándékában Kondor,
a kicsapott fiskális és jó barát (!) nemhogy
segédkezet nyújtott volna, hanem még
merényletet akar elkövetni unokaöccsével
egy másik kicsapott diákkal, Lajossal,
(Latabár).
Kondor megtudta ugyanis, hogy Szántó
végrendelelet készített, melyben örökös-
sétől eltűnt kedvesét és leányát, ha pedig
ezek meg nem kerülének, az ekléziást
nevezi meg. A „potya fiskális“ (ki melles-
leg legyen mondva nagyon hasonlított Dá-
ma Nácihoz) Isten tudja mi jogon, számít
a Szántó vagyonára, s azon tulmerész ter-
vet főzi ki, hogy midőn Szántó hazatér

zsebében a t a n u k által aláirt végrende-
lettel, utközben a cserjénél lelöveti unoka-
öccsével Szántót, elveszi a végrendeletet,
s a maga javára meghamisítja (!!)
Terve azonban nem sikerül, mert az unoka-
öccs, a helyett, hogy a kijelölt helyen
rá löne Szántóra, még előbb czélozgat; a
bokorból pedig ez alatt kinyulik Kiss Laci
gulyásbójtar, (Egry) ki szeretőjével a „kis
bóbitás leánnyal ösztönből oda rejtőzködött,
s mielőtt az elűthette volna a pistolyt,
egy jól irányzott tüssel kitűti azt kezéből,
mire a merénylő elmenekül.
Szántónak feltűnik „a piros bóbitás
kis leány“ s vonásából eltűnt kis leányára
vél ismerni. A helyett azonban, hogy tüze-
tesebben tudakozódnék a leány körülmé-
nyeiről, utjára engedi ezt s midőn már
jó távol van, egy dalról, (!) melyet a dajka
dudolt a gyermek bölcsője felett, s melyet
most regényes furulyaszó, ünnepélyes tah-
leaus és görögűtz fénye mellett énekel Ma-
riska, a „kis piros bóbitás leány“. (Vad-
nai V.) minden kétséget kizárólag (!) rá
ismer eltűnt leányára; de még akkor is,
a helyett, hogy mint, a helyzet paracsozna,
nyakába omlának leányának, drámai pozí-
turába vágja magát s ily ünnepeles atti-
tude-ök közt gurul szép csendesen le a
függöny. No, de Benedek ügyes rendező
is, s így e jó tulajdona is méltán helyet
kérhetett darabjában.
Ha ennyi történt az első felvonásban,
mi történhetik a másik kettőben? Kér-
dezte a néző. Hát bizonyára a kis bóbitás
leány anyjához, (Cséky Lina) (ki saját szor-
galma után szintén jómódu asszony) vezetí
feltalált apját; Laci gulyás pedig, ki élet-
tel menté meg Szántónak, bizonyára meg-
kzppja a kis bóbitás leány kezét s így lesz
kettős lakadalom.
Aki ilyen okoskodott, különben az el-
mondottak után másképp okoskodni nem is
lehetett, csakugyan nem csalódott. A má-
sik két felvonás összes anyagát e két mo-
mentum képezte. Hanem szerző segített a
két utolsó felvonás trességén az által, hogy
a zugprókátor tagadhatalanul mulattatóan
irt jelenetekben, megkéríti a kis bóbitás
leány kezét először „mamusz“ unokaöccs-
csével, majd pedig maga lép föl kérőjeül.
A kis bóbitás leány ki is gondol aztán
egy farsangi komédiát, melylyel a vén
kérőnek kiadja az utat; — de mulat-
tató fordulatul a közönség frenetikus
tapsban tört ki.
Mint e vázlatból is látszik, szerző
az egységes cselekvénnyel, a cselekvény
aranyos beosztásával, érdekfeszítő bonyo-
dalommal és kifejtéssel edes keveset tör-
rődött. E mellett a darabban erős re-
miniszczencziákat is találtunk.
Igy pl. azon jelenet, midőn Kondor meg-
kéríti unokaöccsével a Mariska kezét,
éltéken emlékeztet kidolgozásában azon
jelenetre, midőn Gellecséri, pusztabíró, fia
által megkéríti a Bakaj Andras leányát.
A Kenderesiné és Janó közt folytatott pár-
beszéd, pedig, melyben előbbi kínálgtja
magát Janónak, tökéletes hasonmása: „A
veres haju“ azon jelenetének, midőn Ve-
réb Jankó elszalad tarisznyájának hátra-
hagyásával a Juczi szolgáló legyekedéseit
elől.
Semmi esetre sem térünkhoz mért
azon lényeges kifogásaink száma, melyeket
tehetnénk e helybeli termék fogyatkozásai-
val szemben; e helyett egy alakról ohaj-
tuk megemlekezni, mely jobb sorsra volna
érdemes, semhogy e „meglehetős“ jelzővel
klasszifikált népszimű keretében helyet
foglaljon; ez alak a „piros bóbitás, kis
leány“ alakja.
Boldogult Csepreghinknek van egy
népsziműve, melyet „A szép asszony ko-
csisa“ czimén ismer a közönség; e dara-
bot, ha emlegeti is, a Basa Jankó eredeti
mondókái után fogja emlegetni, pedig van
ám e darabban egy olyan alak, melynek
párját hiában keresünk „A sárga csikó“
„Piros bugyellária“ „Vízözön“ stb. jeles
szerzőjének bármelyik művében, s ez Gyön-
gyös Feri, a jómódu falusi legényke, ki-
ben — mint egyik legjelesebb műtészünk
mondja: a helykeség, becsületesség, köny-
nyelműség, vidámság és dicsekedő kedv
kittűn összhangba olvadnak.“
Részünkről így vagyunk helybeli
szerzőnk Mariskájával, kinél a tiszta ha-
misítatlan naivság s a szük látkörü, de
minden ízében falusias egyszerűség — ha
jól itélünk — ily vonzó alakban alig lé-
pett még színpadra. Szerintünk: ez egyet-
len alak rajza ismeretlen népsziműrönk-
nak remekül sikerült.
Ami a szeplőket illeti, megemlítjük:
hogy Vadnai V. habár játékanak sok moz-
zanatában igyekszik utánozni Blahánét, de
együttal eredetiségre is törekszik, s szer-
zőnek kitűnően rajzolt alakját szeretetre-
méltó egyéniségével teljes érvényre emelte.
Egri az általa énekelte népdalok kö.

zül egy párt elejtett, a többit pedig szo-
kott hatással interpretálta. A Boránd remek
tánczát kétszer ismételtették.
A közönség igen kedvezően fogadta
a darabot, s szerzőt minden felvonás után
kétzer is kitapsolták, a miben oroszlan-
része lehetett a jeles művészek is, ki a
legkisebb epizodikus szerepeket is, estéről
estére játszsza s alakjait teremtő erejével
feledhetlenné teszi közönségünk előtt, mely
ha oly számmal van képviselve az érdemes
művész jutalomjátékan, mint a minden
szép és művészi iránt fogékony, de sze-
génynek nevezhető tanuló ifjúság: akkor
Benedek Józsefnek a nemzeti színház egyik
érdemében megöszült tagjának, bizonyára
zaufolt háza van.

VASUT.

Debreczenből indul:

N.-Várad—B.-pest felé	d. e. 11 ó. 57 p.
" " " " " "	este 9 ó.
Szatmár felé	d. e. 4 ó. 15 p.
" " " " " "	d. u. 3 ó. 49 p.
Kassa felé	d. e. 7 ó. 57 p.
" " " " " "	d. u. 3 ó. 39 p.

Debreczenbe érkezik:

Budapestről	érk. d. e. 3 ó. 45 p.
" " " " " "	d. u. 3 ó. 19 p.
Szatmarról	d. e. 11 ó. 27 p.
" " " " " "	este 8 ó. 30 p.
Kassáról	d. e. 11 ó. 42 p.
" " " " " "	este 8 ó. 07 p.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

Kedd, nov. 28 án
adatik

A vörös sapka.

Népsz. 3 felv.

Szabó József,
felelős szerkesztő s kiadótlajdonos.

A legregibb és legnagyobb posztógyár-cég

Bum Mórítz

Brünnben.

ajánl a jövő idényre:

3 méter 20 cent., mely 4/8 bécsi
rőf; valódi brünni gyapjuszövet, jó gyap-
juból, egy egész teüüüömetre, méterenk-
ként frt 2.60, összesen 8.32.

3 méter 20 cent., valódi brünn
gyapjuszövet, finom gyapjuból, méterje
frt 3.60, összesen frt 11.52.

Legfinomabb brünni gyapjuszövet frt
4.50-tól 8 frtig méterje.

2 méter 20 cent. kék barna, oliv,
vagy fekete Palmerston egy téli kabatra,
méterje 2.60, összesen 5.72, vagy Boy
Biber, Eiderdun és Diagonalból, méterje
3 frt, összesen 6.60, ehez 1 méter 30
cent. earrizozott vagy koczkázott brünni
kabát-bélés a 1 frt összesen 1.30.

Finomabb brünni kabátszövetek szin-
tén minden szinben, méterenkint frt 3.50-
tól feljebb 10 frtig. Belsőszövetek mé-
terje frt 3.50-tól 6 frtig.

1 méter 20 cent. mely 1 1/2 bécsi
rőf; divatos brünni jó gyapjuszövet egy
nadragra való, méterenkint frt 3, ösze-
sen frt 3.60.

Finomabb nadrágszövet méterenkint
frt 4-től egészen 8 frtig.

Valódi angol utazóplaidok 3 méter
50 cent. hosszú és 1 méter 60 cent. szé-
les, frt 3.75, 5 —, 5.25, 8, egészen 18 frtig.

Nagy raktára mindennemű civill,
katona, lívré, templom- és billiard posz-
tókna, lodok és csemzifikof, mint szintén
mindenszinű női kendők különböző árak
ban. —

Rendelmények utánvétel mellett a
legpontosabban díjmentesen eszközöltet-
nek és a csomagolásért nem számítatik
fel költség.

Mintakártyák szabók részére díj-
mentesen. (265.)

Halljátok és csodáljátok!

Hogy a számos utánrendelvényeknek megfelelhessenek, kénytelen voltam egy bukott nagy brittaniai ezüst gyártól a megmaradt „ujjonnan javított brittania ezüstöt” megvenni; ennek folytán az mindenáron, vagyis helyesebben „majdnem ingyen” elárussítatik.

Az összeg előleges beküldése mellett, vagy 850 kr. utánvétel mellett mindenki a következő 53 tárgyat, a valódi értékének negyedréseért kapja.

- 6 drb. legfinomabb valódi aczélnyelű kés
- 6 „ legfinomabb villa
- 6 „ masszív evőkanál
- 12 „ ugyanolyan kávéskanál
- 6 „ dessert vagy gyermek kés
- 6 „ „ „ villa
- 6 „ legfinomabb késtartó
- 1 „ nehéz levesmerő kanál legf.
- 1 „ „ tejmerő kanál
- 1 „ tablett 30 cm.
- 2 „ tranchir kés és villa

Az 53 db. ára ezelőtt 30 fjt volt, és ma összesen 8 fjt 50 kr-ért kapható.

Az 53 db. tárgy mindenikén: „Valódi ujjonnan javított brittaniai” gyári bélyegzet olvasható és a legfinomabb ércből készültek, az az egyedüli, mely 25 évi használat után a valódi ezüsthöz meg nem különböztethető, a melyért az alanti jótálló nyilatkozat szól.

Jótálló levél: Ezennel kinyilvánítom, hogy tőlem vásárolt minden garnitúraért az egész összeget visszaadom, ha a tárgyak 25 évnél előbb megfeketednének.

A fentebbi garnitúrák óriási elárussítása miatt, ajánlandó leggyorsabb megrendelés és pedig a következő czégnél:

Nelken L.

brittania-ezüst-gyári-főraktár

Bécs, I. Mária Theresienstrasse No. 32.

U. i. A kinek a garnitúra nem tetszik, az minden szónélkül visszakapja pénzét. Tiszttörő-por a brittaniai ezüsthöz 15 kr-ért kapható egy nagy skatula.

(344.)

Gyarmatáruk, halak, különlegességek

közvetlen tengerpartól hozatva, a legjutányosabb árban.

Postán 5 kilónként portómentesen, a legpontosabb kiszolgálattal mellett.

Mocca valódi, nemes, tüzes	ft 6.—	Ural Caviar uj, nagyszemű Ko.	frt 3.—
Ceylon gyöngy, legfinomabb, erős	5.50	Elb Caviar uj, közepesemű Ko.	2.—
Plantagen-Ceylon briliáns, szép	5.—	Heringek uj hollandiai 25 db.	1.60
Plantagen-Ceylon, legf. erős	4.70	Kövére heringek uj, nagy 30 db.	1.45
Ceylon finom finom erős	4.45	Kövére heringek uj, közép 45 db.	1.30
Cuba kékszöld erős, szép	4.30	Sardinia heringek ff. kicsi 90 db.	1.25
Menadó extrafinom nagyszemű aranybarna	5.45	Sardell. heringek ff. kicsi 250 db.	1.30
Arany-Jáva nagyszemű extraf.	4.60	Kieli Sprott ca. 200 db. egy lád.	1.15
Arany-Jáva ff. nagyszemű. erős	4.30	Kieli Sprott. ca. 400 db. két lád.	2.—
Gyöngymocca igen erős ff.	4.50	Kieli bücklinge 40-45 db. 1 lád.	1.75
Jáva zöld nagyszemű, erős ff.	3.60	Lachsheringek fr. tiszt. 30 db. 1 „	1.90
Santos zöld erős, szép	3.45	Fr. osztriga ca. 50 db. 1 láda	2.30
Río reell erős, tiszta	3.—	Fr. Schellhalak pr. 5 kiló láda	1.75
Asztali rizs extraf. tisztaszemű	1.45	Fr. Schell (tengerinyelv) pr. 5 k. l.	1.75
Asztali rizs legf. nagyszemű	1.30	Családi thea schw. extrafin. Ko.	4.—
Asztali rizs finom, durvaszemű	1.15	Családi thea schw. legfinom. Ko.	3.45
Gyöngy Sagó valódi keletindiai	1.60	Jamaicai rum extrafin. 4 liter	5.—
Sultán-Rosinák legf. sárga	2.60	Jamaicai rum legfinom. 4 liter	3.75
Elemé Rosinák legjobb, nagy	2.—	Mandarin-Arac ff. o. 4 liter	4.—
Mandulák édes, legnagyobb	4.60	Cognac de Champagne extraf. 4 liter	7.—
Borsó és Piment (szegfűszeg)	3.75	Genévre valódi hollandiai 5 liter	2.30

Kérem a czéget más utánzókéval el nem cserélni.

(332.)

Schulz E. H. Altonában, Hamburg mellett. Fenáll 1864. óta

Tisztelt közönség!

Bátorkodom tisztelettel jelenteni a n. é. közönségnek, hogy itteni férfi szabóüzletemben a már megérkezett őszi és téli szövetek megtekintés és szives megrendelés végett szolgálatára állanak.

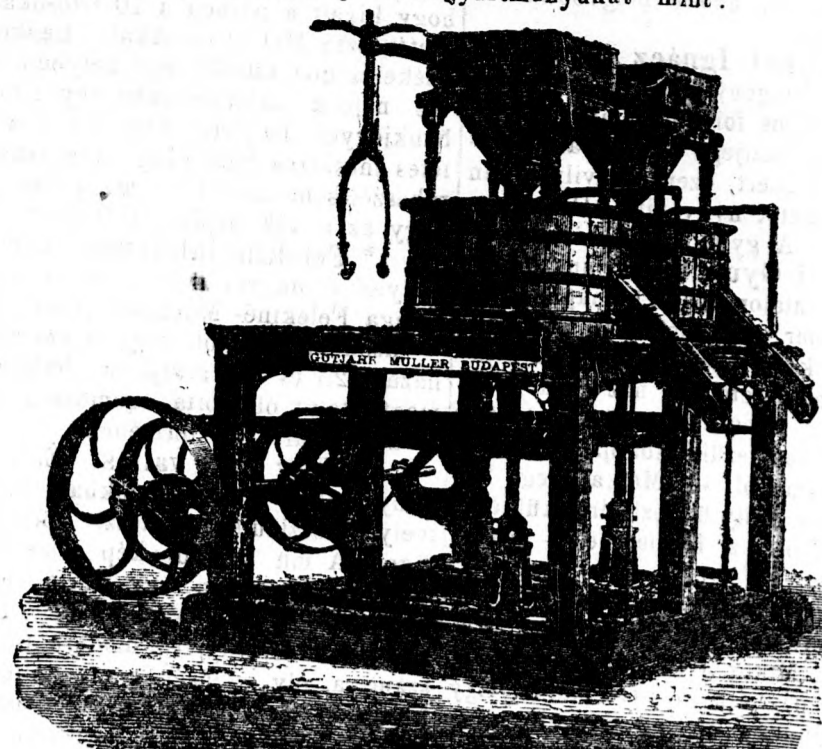
Kész FERFI RUHA raktáram saját szabásu és gyártásu őszi és téli öltözékekkel már fel van szerelve, hol is az alkunélküli árak készpénz fizetés mellett jutányosan számítvák.

A tapasztalt pártfogást ezután is kérve, vagyok a n. é. közönségnek

alázatos szolgája
SZEDLÁK JÓZSEF
férfi-szabó.

Gutjahr és Müller B.-pesten.

Első b.-pesti Trieur, rostalemez és gazdasági gépgyár (ezelőtt BROGLE J. és MÜLLER) a Margit-hid közelében. ajánlják szolid szerkezetű és javított gyártmányukat mint:

Trieurök gazdaság számára; Járgány-Cséplőgépek, szelelő rosták, kukorica morzsolók, szecskavágók, borsajtók. különlegességek malmok számára. Duplamalmok, malom trieurhengerek, gabona osztályzó-hengerek, koptató-gépek, daraválasztógépek, tarárok, detscherök. Malom alkatrészek u. m. Transmissiók, szijkerékek. Rostalemezek: Cséplőgéprosták, liszthenger sziták, koptató-lemezek, ráspoly-lemezek stb. Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve. Gyári raktár és képviselőség: Debreczenben Borsányi Victor urnál.

Unger Antal

vaskereskedése
Budapestben, Dunasor, Petőfi-tér (Görög-épület)
ajánlja legnagyobb raktárát

vaskályhákban,

fa, közsön, coaks fűtésre alkalmazva. Katlanokat, közösrűt, csiszolt és fémzett márvány lapokkal: főraktára a szabadalmazott Blazicek — Brecka-féle légvonatu tömkályhák, a Szwadló Ferrucz-féle gyárkészítménye, a mai korig a legalkalmasabb kályhák és eddig minden kísérlet fűtésnél a legalkalmasabbnak ismertetik el, ilyenmű kályhákban mindig igen nagy készlet van. Ugyazinte használatnak régi és új cserép-kályhák betéteül, továbbá légvonatu készletül is azt sikerezik, hogy a fűst elégetése által a tüzelő anyagnál 50% takarítatik.

Különleges gyógyítás.

(Levél útján is.)
Tisztelettel értesitem a városi és vidéki t. cz. ösmerőseimet és volt klienseimet, hogy Debreczentől távollétem folytán félbeszakadt orvosi rendeléseimet mindennemű titkos betegségek, bőr és szájbajok és különösen az elgyengült férfi-erő ellen — a mai nappal újra megkezdtem, s továbbá, hogy

== FOGAK ==
és fogtövek ezentul is általam fájdalomtalanul — érzéstelenítés útján — eltávolíthatnak. Betegtek — a déli órát kivéve — egész napon át fogadtatnak.

Weisz Gyula
különleges orvos.
Battyányi-utca, 2553. sz. a.

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
legítisztább égyenes
SAVANYU-KÚT
legjobb Asztali-és üdítő ital,
kittünő hatásnak bizonyult kőhögésnél, gégebajknál, gyomor-és hólyag hurutnál.
ÉDECSEK (az emésztés elősegítésére).
Mattoni Henrik, Karlsbadban (Csehország).

A felelratra
s a dugaszba égetve
a mint itt látható
pontosan tessék ügyelni.

MATTONI'S
GISSHÜBLER

Kávé - Thea.

közvetlenül HAMBURGÓL, posta útján, bérmentve, csomagolással, tiszta finom zamatú árúk 5 kilós zsákokban utánvét mellett.

Río finom, erős	frt 3.45 kr.
Santos, szapora, erős	3.60 "
Cuba, ff. zöld, erős	4.10 "
Ceylon, kékes zöld, erős	5.— "
Arany-Jáva különös finom, szelid	5.20 "
Portorico, izletes zamatos	5.40 "
Gyöngy-kavé, igen finom	5.95 "
Jáva, nagyszemű, erős igen finom	5.95 "
Menado, barna, finom	6.35 "
Jáva, I. a., nemesített	7.20 "
Afrikai gyöngy Mokka, valódi	4.45 "
Arabiai Mokka valódi nemesített	7.20 "

Igen kedvelt, finom zamatú:

Szambuli kávé-vegyíték	5.70 "
Thea kilónként Congo, ff.	2.30 "
Sauhong, ff.	3.50 "
Családi thea, különös fin.	4.— "
Asztali rizs	pr. 5 sz. 1.40 "

Arjegyzéket gyarmatáruk, szeszese italok és különleges cikkek felállítás bérmentve küld (316.)
A. B. Etlinger. Hamburg, an.